

Programmatoelichting *Sacred Nature*

Zaterdag 28 november 2020

16.30 uur en 20.30 uur, Nieuwe Kerk Den Haag

Programma

Inleiding Zana Naidionova (20 minuten)

Concert Trio Merope (60 minuten)

Bezetting Merope

Indrė Jurgelevičiūtė – zang en *kanklės* (Baltische citer)

Jean-Christophe Bonnafous – bansuri (Indiase fluit)

Bert Cools – gitaar en electronics

Sacred Nature

In Nederland zijn er steeds meer mensen die op een individuele manier invulling geven aan religie en spiritualiteit. Spiritualiteit vertaalt zich voor hen niet of niet alleen in geloof in God of een hogere macht, maar betekent vooral bewust en verantwoordelijk leven in het hier en nu en het zich verbonden voelen met elkaar en met de natuur. Een krachtige verbondenheid met de natuur is vandaag de dag nog terug te vinden bij veel inheemse volkeren. Hun wereldbeeld, leefwijze en rituelen zijn doordrongen van een sterk gevoel van eenheid met de aarde, kosmos en alle levende wezens. De spirituele connectie met de natuur is zo oud als de mensheid en komt terug in velerlei cultuuruitingen wereldwijd. Ze wordt bezongen in eeuwenoude volksliederen, is onderwerp van mythische verhalen en vindt weerklank in fascinerende rituelen, muziek en dans. Meer en meer artiesten – zo ook Merope - laten zich inspireren door deze cultuuruitingen die getuigen van een diepe liefde en respect voor de natuur en verwerken deze in een eigen universeel idioom.

Concertprogramma 'Naktės, Ode aan de Nacht'

Merope brengt een ode aan de nacht met meditatieve muziek en betoverende songs die verhalen over de spirituele verbinding van de mens met de natuur. De songs grijpen terug naar oeroude volkstradities uit Litouwen en nemen je mee naar een wereld tussen droom en werkelijkheid.

Litouwen is een van de Baltische staten en ligt in het noordoosten van Europa. Het land kent een rijkgeschakeerde muziekcultuur en prachtige volksliederen die dateren uit voorchristelijke tijden. Bossen, bomen, bloemen, dieren en insecten zijn veelvoorkomende onderwerpen in de liederen.

Tijdens het concert speelt Merope kersverse composities van hun nieuwe album 'Salos' (release gepland in februari 2021), maar ook muziek van hun veelgeprezen album 'Naktės' (letterlijk:

'Nachten'). De Belgische radiozender 'Klara' riep Naktės uit tot beste wereldmuziekalbum van 2019:

"Naktės is een uitgesponnen droom van waaruit je niet wil ontwaken."

Volksliederen uit Litouwen

Enkele liederen die Merope tijdens het concert vertolkt. (Vertaling vanuit het Litouws naar het Engels door Rimas Uzgis.)

Ganiau

I tired out my feet
tramping dew's yellow ore.
I leaned on a white tree
until my arm was sore.
I gazed at the forest's green
till I couldn't see anymore.

Your honeycombs are yet unmade,
and your honey is still to be gathered.
Worry not, my bee, worry not a bit,
my honeycombs will soon be made,
my honeycombs will soon be made,
and my honey will all be gathered.

Arklys

O what a horse,
O what a horse,
Oh, it's a very fine horse indeed.
He filled his ears until the birds were all heard,
He scrolled his eyes until the stars were all learned.

Sniegas

the snow comes down,
the rain comes down
there was nowhere
to hide with the horses
I put them in an emerald garden
and told them not to break
the golden boughs,
do not break –
do not shake the apples down
and they broke the golden boughs
and they shook the apples down
so father sent an orphan
to collect the apples
there were not as many apples
as an orphan's tears
so father gave a headscarf
to wipe away her tears
when you wipe your tears away
set your scarf on a birch tree branch –
but for three years it would not sprout
and in the fourth there sprang a shoot,
with golden leaves it bloomed to boot.

Rototo

The guelder rose and rowan tree were growing, ryto
ratuto
Each to each they grew together, ryto ratuto
And their blossoms were not alone, ryto ratuto
They knit white flowers each by each, ryto ratuto
They bred small berries each by each, ryto ratuto

Bitinélis

As the bee flew through the hollow
he shook the hollow's bough
he shook the hollow's bough
and awoke the little bee.
Awake and rise, my little bee,
your honeycombs are yet unmade.

Biografieën

Merope bestaat uit Indrė Jurgelevičiūtė (zang; Baltische citer), Bert Cools (gitaar; electronics) en Jean-Christophe Bonnaïous (bansuri-fluit), die elkaar op het Rotterdamse Conservatorium Codarts leerden kennen en nu alle drie in Antwerpen zijn gevestigd.

Zangeres **Indrė Jurgelevičiūtė** is geboren in Litouwen. Vanaf jonge leeftijd zingt zij en bespeelt zij het karakteristieke Baltische instrument *kanklės*. Op het Rotterdamse Codarts volgt ze een opleiding in de Indiase klassieke zangstijl *dhrupad* en komt ze in aanraking met muziek en musici van over de hele wereld. Die invloeden vermengt ze met de tradities van haar geboorteland en dat heeft mooie internationale muziekprojecten opgeleverd zoals Merope en het duo Solo & Indrė met de Senegalese korameester Solo Cissokho. Voor Indrė is de Litouwse volksmuziek een oneindige inspiratiebron: *“De oude liederen uit Litouwen gaan over de verbinding van de mens met de natuur en over rituele magie in het dagelijks leven. Ze raken mij in hun zachte melancholie en stille levensvreugde”*.

Jean Christophe Bonnafous is een Franse fluitist die in zijn spel virtuositeit en gevoeligheid combineert. Hij studeerde Indiase klassieke muziek aan Codarts, koos de bansuri-fluit als instrument en volgde lessen bij de legendarische Indiase muzikant Hariprasad Chaurasia. Sinds 2008 treedt hij regelmatig op naast deze maestro in Europa en India.

Bert Cools is een Belgische gitarist en geluidskunstenaar, voornamelijk actief in de improvisatie- en elektronische muzieksceen. Hij speelt in Merope en is daarnaast actief in bands als Hoera en Book of Air en in theater- en multimediate projecten. Hij volgde de jazzopleiding aan het Rotterdamse Codarts waar hij in 2010 de Erasmus Jazzprijs als beste muzikant won. In 2011 creëerde hij het kunstplatform granvat.com waarmee hij projecten organiseert op het gebied van folk, jazz en elektronische muziek.

Zana Naidionova (inleider bij het concert) komt uit Litouwen waar zij aan het conservatorium in de hoofdstad Vilnius koördirectie studeerde. In 2004 verhuist ze naar Groningen waar ze aan het Prins Claus Conservatorium klassieke zang en orgel gaat studeren. In Nederland ontloopt ze zich als een veelgevraagd koördirigent en organiseert ze programma's met muziek uit de Baltische staten.

Bijzondere instrumenten

De **kanklės** is een traditioneel Litouws citerachtig instrument dat tot de Baltische psalteriumfamilie behoort. Van oudsher bespelen musici het instrument bij zonsondergang. Dit moment, wanneer licht en donker samenkomen, wordt in Litouwen als heilig beschouwd. De kanklės heeft een speciale band met de spirituele wereld. Het verhaal gaat, dat men bij een sterfgeval in de familie snel naar het bos moet gaan, een boom moet kappen en daarvan een kanklės moet bouwen, zodat het instrument kan zingen met de stem van de overleden persoon. Indrė Jurgelevičiūtė speelt op een moderne concert-variant van de kanklės.

De **bansuri** is een bamboefluit afkomstig van het Indiase subcontinent, die oorspronkelijk vooral in de Indiase volksmuziek gebruikt werd. Een soortgelijke fluit wordt al afgebeeld in oude boeddhistische, hindoeïstische en jain-tempelschilderijen en reliëfs, en komt veel voor in de iconografie van de hindoegod Krishna. Halverwege de twintigste eeuw gaat de bansuri een rol spelen als solo-instrument in de klassieke Noord-Indiase muziek. De bekendste bansurispeler is Hariprasad Chaurasia.

Vooruitblik Festival Sacred Songs

Women's Voices | Wishful Singing, Kalpanarts, Siela Ardjosemito-Jethoe, Stine Jensen

Nieuwe Kerk, zondag 29 november, 16.00 uur en 19.30 uur (ook via livestream)

The Real Experience | House of Gospel - Leo Davelaar & G-Project

Nieuwe Kerk, vrijdag 4 december, 20.30 uur

www.festivalsacredsongs.com | www.zuiderstrandtheater.nl | www.culture-connection.org

Festival Sacred Songs in Den Haag belicht de schoonheid en zeggingskracht van spirituele muziek, poëzie en rituelen met concerten in de Nieuwe Kerk en een contextprogramma in het Zuiderstrandtheater, theaters De Vaillant en De Nieuwe Regentes. Het festival, een initiatief van het Zuiderstrandtheater en stichting Culture Connection, startte in 2016 en vindt in 2020 voor de derde keer plaats. Met dank aan: gemeente Den Haag, VSB-fonds, BankGiroLoterijfonds, Gravin van Bylandtstichting en Zabawas.

culture
connection

VSBfonds

ZABAWAS

GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

BankGiro
Loterij FONDS

De
Regentes